

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
Верховний Архиєпископ Києво-Галицький

Вих. ВА 23/026

Аркуш 1 із 5-ти

ЗВЕРНЕННЯ

**АРХИЄРЕЙСЬКОГО СИНОДУ УГКЦ В УКРАЇНІ
ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ПРОХАНЬ ПРО МОЛИТОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО
ПОДВИЖНИКІВ, МУЧЕНИКІВ, ІСПОВІДНИКІВ І ПРАВЕДНИКІВ УГКЦ**

Всечесному духовенству, преподобному монашеству,
возлюбленим братам і сестрам,
в Україні та на поселеннях у світі сущим

*Ясними світилами ви сяєте,
Богом натхненні праведники нашої Церкви,
і прикладом заохотливим служите громадам вірних
по всьому християнському світі.*

Кондак неділі Всіх святих українського народу

Мир вам у Христі-Господі!

1. Святість – покликання кожного християнина

У 2023 році сповнюється 1035-та річниця Свято-Володимирового Хрещення Русі-України, коли «Бог наш помилував, і нами не знехтував, і спас нас, і до розуму істинного привів» (Іларіон Київський «Слово про закон і благодать»). Ця подія – поворотний пункт в історії нашого народу, бо хоч і задовго перед тим християнство було присутнє на наших землях, але саме від 988 року наші державницькі традиції та культурна самобутність були прищеплені до животворного винограднику – Церкви Христової, звідки вже більше ніж тисячоліття черпають силу й наснагу, доляючи різноманітні виклики та труднощі. Відтоді наша Церква стала немов душою українського народу, глибоко ввійшовши в його історію і тісно сплівши з усіма проявами нашого родинного, громадського і національного життя.

Прилучившись до єдиної, святої, соборної і апостольської Церкви, наш народ став частиною великої християнської родини, яка на той час мала вже майже тисячолітню історію. Християнські моральні цінності, традиції і духовні скарби, прищеплені на український ґрунт, принесли свої щедрі плоди. Серед усього іншого це, передусім, святість. Слово «святий» походить від єврейського слова «кадош», що означає відмежування, відокремлення від усього, що погане і зло, від того, що йде від лукавого, а не від Бога. Святість – це духовна досконалість, і абсолютно святым є лише Бог. Створена за образом Бога (пор. Бут. 1, 27), кожна людина покликана набути Його

подобу – святість. «Святыми ви мусите бути, бо Я – святий, Господь, Бог ваш», – читаемо у старозавітній книзі Левіт (19, 2; пор. І Пт. 1, 14–16). «Вдягніться, отже, як вибрані Божі, святі й любі, у серце спочутливі, доброту, смиренність, лагідність, довготерпливість», – закликає апостол Павло (Кол. 3, 12). Святі – це люди, які тут, на землі, живуть вічними Божественними істинами. «Як той, хто вас покликав – святий, так само й ви самі усім вашим життям станьте святі», – пише апостол Петро (І Пт. 1, 15). На шляху до святості християнин живе життям, достойним Господа, і подобається йому в усьому, «приносячи плід у всякому добром ділі і зростаючи у спізненні Бога» (Кол. 1, 10).

Отці Другого Ватиканського Собору наголосили на універсальному покликанні до святості всіх людей, бо всі отримали одного і того самого освячувального Святого Духа і покликані до повноти християнського життя й досконалості любові. Вірні мають докладати всіх сил для досягнення цієї досконалості, щоб, ідучи Його слідами, уподобнюватися до Його образу і, в усьому підкоряючись волі Отця, посвячувати себе славі Божій і служінню близжнім (пор. Догматична конституція «Світло народів», п. 40). Шлях святості – це уникання зла і творення добра, це вміння відрізняти правду від неправди, добро від зла, чисте від нечистого.

2. Святі – приклад для наслідування

Святі Божі подвижники і праведники були в усі часи та в усіх країнах, де проповідувалося Христове Євангеліє. Втілюючи його [Євангеліє] в життя на наших землях та даючи себе провадити і освячувати Святому Духові, Церква Свято-Володимирового Хрещення видала зі свого лона безліч власних духовних подвижників – рівноапостольних, страстотерпців, преподобних, чудотворців, святителів, мучеників та ісповідників.

Праведний митрополит Андрей Шептицький називає святыми «велетнів святості, людей необмеженої перед Богом сили, жертвенности, іншим людям непонятної; людей любови, що горить дійсно небесним світлом, людей полум'яної любови Божої, людей ревности, що всі перепони переломлює; людей покори, що каже їм завжди на себе забувати; людей терпливости, невичерпної, бездонної» (Послання до духовенства, 1934 рік). Тому «Житія святих» – це свідчення про чудотворну силу Господа нашого Ісуса Христа, свідчення про Його Євангеліє як нове, благодатне, святе життя. Це – євангельський виховний ідеал, християнська педагогіка, бо в них показано, як виховати досконалу людську особистість, як вирости до «звершеності мужа, до міри повного зросту повноти Христа» (Еф. 4, 13). Тому Христова Церква з давніх-давен по-особливому вшановує святих людей, які своїм благочестивим життям прихилили до себе милість Божу і стали для християн зразком для наслідування. Беручи із них приклад, використовуючи їхній досвід, їхні молитви та повчання, ми можемо правильно реалізовувати своє земне християнське життя.

3. Святі – небесні покровителі та заступники

Крім того, що святі і праведники засвідчують нам приклад чеснотливого життя, вони є для нас заступниками і помічниками на шляху духовного вдосконалення та щоденного християнського життя. Хоч вони, переставившись від земного життя, сподобилися небесного, проте не віддалилися від нас. Адже новозавітний Божий люд – це сукупність небесної та земної Церков. До небесної Церкви належать⁴ Пречиста Богородиця, ангельський світ і всі святі та праведні. Церква земна – це всі християни, які сповідують правдиву віру у Христа-Спасителя, живуть згідно з Його заповідями та єднаються між собою благодаттю Святих Таїнств. Спілкування між земною і небесною Церквами відбувається завдяки нашим молитвам до Господа, Пресвятої Богородиці, ангелів та святих, а також завдяки їхньому піклуванню про нас та допомозі на шляху до Царства Небесного.

Святі Божі подвижники і праведники перебувають у Небесному Єрусалимі, при Божому престолі. Своїми молитвами до Бога, жертовною любов'ю, набутою завдяки християнському подвигу, вони допомагають і підтримують християн. Книга Одкровення вчить нас про дієвість молитов святих: «І піднісся дим тиміяму з молитвами святих, від руки ангела, перед Богом» (8, 4; пор. 5, 8 і 8, 3). Молитви святих Господь чує і вислуховує: «Очі Господні на праведних, і Його вуха звернені до їхньої молитви» (І Пт. 3, 12). Вони мають особливу силу перед Богом, який сподобляє їх здійснювати Його волю в житті земних людей через їхнє заступництво і допомогу. Так святі стають ніби Божими руками, якими Він чинить своє діло спасіння: «Дивний Бог у святих своїх» (Пс. 67, 36).

Тому-то християни моляться до святих, благаючи їх заступництва та прохаючи клопотатися за нас перед престолом всемогутнього Бога. Двохтисячолітня історія християнства, зокрема й численні приклади з життя нашої Церкви, демонструють нам, скільки ж то чудес чинить Господь через мощі, ікони та молитовне заступництво святих! Особливо близькими українським християнам є святі нашої Церкви Свято-Володимирового Хрещення. Рівноапостольні Володимир і Ольга, киево-печерські подвижники, святий Йосафат, уманські та пратулинські мученики і праведний митрополит Андрей Шептицький, патріарх Йосиф Сліпий, священномуученик Миколай Чернецький та інші подвижники, мученики та ісповідники ХХ століття – усі вони нам як друзі, рідня, бо подібні до нас: народилися в нашему народі, говорили нашою мовою, споглядали красу нашої землі. Своїм подвижницьким життям, християнським смиренням, стійкістю у вірі та жертовною любов'ю вони перемогли гріх, диявольські спокуси і сподобилися нетлінної Божої слави, ставши нашими небесними заступниками та своєрідними дороговказами в тому, як належить провадити християнське життя, щоб осягнути Царство Небесне.

4. Пізнавати і наслідувати життя святих і праведників українського народу

Дорогі в Христі! Маючи дуже багато подвижників духовного життя, ми, на жаль, мало знаємо про них і зрідка звертаємося за їхнім молитовним заступництвом. Історичні перипетії, які переживала наша Церква, перешкоджали нам прославляти

наших християнських праведників, мучеників та ісповідників славою святих. Тому закликаємо всіх пізнавати невідомі й маловідомі сторінки «Житій святих» нашої Церкви. Особливо просимо звертатися із проханням про молитовне заступництво до тих, хто живе в нашій пам'яті, хто відійшов у вічність недавно, кого знали ми самі чи наші родичі або друзі. Згадуйте і розповідайте про духовні подвиги цих добрих і взірцевих християн. Та насамперед випрошуйте Божі ласки для особистого, родинного і національного життя за молитовним посередництвом слуги Божого митрополита Андрея Шептицького (у 2023 році сповнюється 65 років від початку канонічного процесу беатифікації цього українського Мойсея, який кілька років тому отримав титул «праведний»). Складайте свідчення про приклади плодів такого молитовного заступництва, яких удостоїлися ви або ваші родичі чи друзі.

Ще одним великим християнським праведником й ісповідником ХХ століття є патріарх Йосиф Сліпий. Його життя проминуло у вирі складних і драматичних подій ХХ століття. Як ніхто інший, він зазнав тягарів і страждань того історичного періоду. Його життя припало на час революцій і двох світових воєн, розвалу імперії і постійних змін державних кордонів. Він перейшов через ув'язнення, заслання і, врешті, вимушенну еміграцію. Вісімнадцять років провів у радянських таборах і тюрмах. Патріарх Йосиф поєднав у собі досвіди сотень тисяч або й мільйонів українців, для яких ці десятиліття стали справжньою «хресною дорогою через терни до зірок» (лат. *via dolorosa per aspera ad astra*). Впродовж свого 92-річного життя патріарх Йосиф не шукав орієнтирів у минутих ідеях чи марних сподіваннях. У своєму посланні «Про поєднання в Христі» (3 червня 1976 року) він звернувся до своєї пастви з простою порадою: «Будьмо собою!». І кожен з етапів біографії патріарха Йосифа позначений цим знаком автентичності, у серці якої перебуває Христос. Народ Божий пам'ятає про патріарха Йосифа Сліпого, за нього і до нього молиться. Тому у 2007 році був розпочатий беатифікаційний процес. Молімося до Бога за прославу патріарха Йосифа, бо так важливо мати серед молитовних заступників того, хто вірив, боровся і перемагав Христа ради!

Поряд із цими велетнями християнського духу, наша Церква в часи важких комуністичних переслідувань дала сотні й тисячі великих ісповідників та подвижників віри, які є її окрасою та джерелом духовної сили нашого народу. Патріарх Йосиф, як один із них, так писав у своєму Заповіті: «Силу на оцьому моєму хресному шляху В'язня Христа ради давала мені свідомість, що цим шляхом іде також зо мною мое духовне стадо, мій рідний Український народ, всі владики, священики, вірні, батьки і матері, малолітні діти, жертовна молодь і безпомічні старці. Я не самотній!».

5. Молитися за прославу праведників віри нашої Церкви і українського народу

Українські святі, мученики, ісповідники, подвижники і праведники творили подвиги на нашій землі, молилися за наш народ, за його утвердження у Христовій

вірі. Ми всі маємо зробити посильний внесок у те, щоб вони офіційно, згідно з канонічною процедурою, були прилучені до лику святих Христової Церкви.

Прохаємо вас, дорогі в Христі, передавати письмові чи усні свідчення про українських духовних подвижників, мучеників та ісповідників до Постуляційного центру беатифікації і канонізації святих Української Греко-Католицької Церкви чи до його представництв у наших єпархіях та екзархатах.

Лик українських святих - це не лише молитовні заступники вірних нашої Церкви, а й міцна духовна основа нашої нації та запорука її здорового майбутнього. Споглядаючи приклад життя подвижників віри нашого народу, зростаймо у вірності Христовому Євангелію і осягаймо святість, до якої нас кличе Господь. Дізнаваймося про них, вшановуймо їх, молімося до них, наслідуймо їх у наш непростий час війни, щоб, як і вони, гідно та правильно звершити й нашу мандрівку земного життя і вдостоїтися вінців святості в Небесному Царстві!

Від імені Архиерейського Синоду УГКЦ в
Україні

Дано в Києві,
при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
у день Святого отця нашого Григорія Богослова, архиєпископа Царгородського,
7 лютого 2023 року Божого

Отцям-душистиям доручаємо зчитати вірним це Звернення після кожної Божественної Літургії в неділю про блудного сина, 12 лютого цього року.

Приклад прохання на єктенії:

Ще молимось, щоб триединий Бог прославив славою святих вірних своїх слуг - праведного митрополита Андрея і патріарха Йосифа та всіх подвижників й ісповідників віри нашої Церкви та народу, молимось Тобі, Господи, вислухай і помилуй.